

129

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 16 czerwca 1954 r.

w sprawie organizacji aspirantury naukowej dla pracujących zawodowo.

Na podstawie art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. z 1952 r. Nr 6, poz. 38) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Aspirantura naukowa dla pracujących zawodowo jest formą naukowego doskonalenia kadr pracujących zawodowo w podstawowych dziedzinach gospodarki i kultury narodowej.

2. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do pracowników nauki zatrudnionych w tych szkołach wyższych, instytutach naukowych i innych placówkach naukowych, które są uprawnione do prowadzenia aspirantury naukowej.

§ 2. Celem studiów aspiranckich jest podniesienie kwalifikacji naukowych przez uzyskanie stopnia kandydata nauk.

§ 3. Aspiranturę naukową dla pracujących zawodowo organizują Polska Akademia Nauk oraz ministerstwa w podległych sobie:

- 1) szkołach wyższych, instytutach naukowych i innych placówkach naukowych, które uzyskały prawo kształcenia aspirantów;
- 2) instytutach naukowych, które uzyskały prawo nadawania stopni naukowych.

§ 4. 1. Ogólną liczbę aspirantów z uwzględnieniem poszczególnych dyscyplin naukowych ustala corocznie Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Polską Akademią Nauk na podstawie wniosków zainteresowanych resortów.

2. Rekrutację na aspiranturę przeprowadzają przede wszystkim resorty, których wnioski zostaną uwzględnione przy ustalaniu ogólnej liczby aspirantów (ust. 1).

3. Regulamin rekrutacji na aspiranturę ustala Prezydium Polskiej Akademii Nauk w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego.

§ 5. O dopuszczenie do odbywania aspirantury naukowej dla pracujących zawodowo mogą ubiegać się osoby, które:

- 1) ukończyły studia wyższe drugiego stopnia lub równorzędne bądź posiadają stopień magistra lub lekarza;
- 2) przez okres co najmniej dwóch lat po ukończeniu studiów wyższych pracowały zawodowo w zakresie

tej specjalności, która ma stanowić przedmiot ich studiów aspiranckich;

- 3) w związku z wykonywaną pracą zawodową wykazały zamiłowanie do pracy naukowo-badawczej;
- 4) złożyły przed komisją egzaminacyjną egzamin ze znajomości podstaw marksizmu-leninizmu, języka rosyjskiego oraz obranej dyscypliny naukowej w zakresie objętym programem studiów drugiego stopnia lub równorzędnych.

§ 6. 1. Komisję egzaminacyjną, o której mowa w § 5 pkt 4, powołuje rektor szkoły wyższej na wniosek dziekana właściwego wydziału bądź kierownik instytutu naukowego albo innej placówki naukowej.

2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi dziekan wydziału (kierownik instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) jako przewodniczący oraz trzech specjalistów w zakresie dyscyplin naukowych objętych programem egzaminu — jako członkowie komisji.

3. Członkowie komisji egzaminacyjnej powinni być powoływani, o ile to jest możliwe, spośród samodzielnych pracowników nauki.

§ 7. 1. O dopuszczeniu do odbywania aspirantury naukowej dla pracujących zawodowo decyduje Prezydium Polskiej Akademii Nauk bądź właściwy minister (§ 3).

2. Decyzja o dopuszczeniu do odbywania aspirantury powinna zawierać skierowanie aspiranta do właściwej szkoły wyższej (instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) oraz określać termin rozpoczęcia aspirantury.

3. O decyzji o dopuszczeniu do aspirantury zawiadamia się aspiranta, odpowiednią szkołą wyższą (instytut naukowy lub inną placówkę naukową), instytucję zatrudniającą aspiranta i władzę naczelną tej instytucji.

§ 8. 1. Opiekę nad przebiegiem studiów aspiranta sprawuje szkoła wyższa, instytut naukowy lub inna placówka naukowa, w której aspirant odbywa studia.

2. Pracą aspiranta kieruje samodzielny pracownik nauki, wyznaczony przez rektora szkoły wyższej na wniosek dziekana bądź przez kierownika instytutu naukowego lub innej placówki naukowej.

3. Samodzielny pracownik nauki odpowiedzialny jest za kierunek oraz należyłą kontrolę przebiegu studiów aspiranckich.

§ 9. Studia aspiranckie dla pracujących zawodowo nie powinny trwać dłużej niż cztery lata. W uzasadnionych przypadkach Prezydium Polskiej Akademii Nauk bądź właściwy minister może przedłużyć okres aspirantury do lat pięciu.

§ 10. 1. Studia aspiranckie dla pracujących zawodowo odbywa się na podstawie indywidualnego planu pracy aspiranta.

2. Indywidualny plan pracy aspiranta ustala program studiów oraz terminy egzaminów:

- 1) z materializmu dialektycznego i historycznego według obowiązującego programu;
- 2) z dyscypliny specjalnej, odpowiadającej tematowi pracy kandydackiej;
- 3) z dyscypliny podstawowej dla danej dziedziny wiedzy;
- 4) z dwóch języków obcych, w tym języka rosyjskiego.

3. Indywidualny plan pracy aspiranta określa ponadto temat pracy kandydackiej oraz zawiera szkic jej planu. Temat pracy kandydackiej powinien być ściśle powiązany z pracą zawodową wykonywaną przez aspiranta w zatrudniającej go instytucji oraz uzgodniony z kierownictwem tej instytucji.

§ 11. 1. Indywidualny plan pracy aspiranta ustala w porozumieniu z nim samodzielny pracownik nauki kierujący studiami aspiranta, a zatwierdza kierownik instytutu naukowego lub innej placówki naukowej po zasięgnięciu opinii rady naukowej instytutu lub placówki.

2. W szkołach wyższych indywidualny plan pracy aspiranta ustala się według zasad przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1952 r. w sprawie organizacji aspirantury naukowej (Dz. U. Nr 24, poz. 163).

§ 12. 1. Aspirant naukowy obowiązany jest ściśle wykonywać swój plan pracy oraz stosować się do poleceń samodzielnego pracownika nauki kierującego studiami aspiranta i do przepisów regulujących porządek odbywania aspirantury.

2. Aspirant naukowy obowiązany jest:

- 1) co najmniej raz w miesiącu przysyłać samodzielnemu pracownikowi nauki kierującemu jego studiami sprawozdanie z przebiegu studiów w ciągu ostatniego miesiąca oraz informować go o napotykanym trudnościach i zagadnieniach wymagających wyjaśnienia;
- 2) co najmniej raz na trzy miesiące odbywać ustne konsultacje z samodzielnym pracownikiem nauki kierującym jego studiami;
- 3) brać udział w konferencjach, seminariach i innych zajęciach, które okażą się konieczne dla zapewnienia należytej realizacji indywidualnego planu pracy;
- 4) raz do roku stawiać się przed komisją powołaną przez rektora szkoły na wniosek dziekana lub przez kierownika instytutu naukowego albo innej placówki naukowej; zadaniem komisji jest sprawdzenie postępów aspiranta z zakresu wszystkich dyscyplin naukowych objętych indywidualnym planem pracy;
- 5) na pół roku przed zakończeniem aspirantury przedstawić pracę kandydacką.

§ 13. Przewód kandydacki odbywa się według przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwiet-

nia 1952 r. w sprawie warunków i trybu nadawania stopni naukowych (Dz. U. Nr 24, poz. 164).

§ 14. 1. Samodzielny pracownik nauki kierujący studiami aspiranta udziela aspirantowi w razie potrzeby pisemnych wyjaśnień i informacji niezależnie od konsultacji przewidzianych w § 12 ust. 2 pkt 2.

2. Samodzielny pracownik nauki informuje systematycznie dziekana wydziału (kierownika instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) o wynikach pracy aspiranta, a raz na pół roku przysyła sprawozdanie z przebiegu studiów aspiranta do Polskiej Akademii Nauk lub ministerstwa prowadzącego aspiranturę.

3. Rada wydziałowa szkoły wyższej lub rada naukowa instytutu albo innej placówki naukowej ocenia raz do roku wyniki pracy aspiranta po sprawdzeniu ich przez komisję, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 4.

§ 15. Szczegółowy regulamin studiów aspiranckich ustala Prezydium Polskiej Akademii Nauk w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego.

§ 16. 1. Instytucja zatrudniająca aspiranta obowiązana jest udzielić mu, niezależnie od urlopu wypoczynkowego, łącznie 28 dni rocznie płatnego zwolnienia od pracy, które aspirant wykorzystuje na udział w konsultacjach, seminariach, egzaminach kontrolnych i innych zajęciach oraz na przygotowanie się do tych zajęć.

2. Zwolnienia od pracy, o którym mowa w ust. 1, udziela instytucja zatrudniająca aspiranta na jego wniosek, zatwierdzony przez samodzielnego pracownika nauki kierującego studiami aspiranta.

3. Niezależnie od zwolnienia przewidzianego w ust. 1 przysługuje aspirantowi w roku kalendarzowym, w którym składa pracę kandydacką, dodatkowe 28 dni płatnego zwolnienia od pracy.

4. W okresie urlopu wypoczynkowego, udzielonego aspirantowi przez instytucję zatrudniająca go, przysługuje mu urlop naukowy w związku z odbywanymi studiami aspiranckimi. Instytucja zatrudniająca aspiranta udziela mu urlopu wypoczynkowego w czasie ferii letnich lub przerwy międzysemestralnej.

§ 17. 1. W okresie odbywania studiów aspiranta nie wolno zatrudniać w godzinach nadliczbowych ani zlecać mu wykonywania prac dodatkowych. Aspirant nie może przyjmować prac zleconych i stałych zajęć ubocznych.

2. W okresie odbywania aspirantury stosunek służbowy (stosunek pracy) z aspirantem może być rozwiązany tylko przez władzę naczelną instytucji zatrudniającej aspiranta, działającą w porozumieniu z Prezydium Polskiej Akademii Nauk bądź z właściwym ministrem (§ 3).

§ 18. 1. Aspirantom w czasie odbywania studiów przysługują w związku z wyjazdami na zajęcia związane ze studiami aspiranckimi diety oraz zwrot kosztów podróży według zasad przewidzianych dla pracowników państwowych.

2. Aspirantom można przyznać zasiłek na zakup pomocy naukowych w wysokości nie wyższej niż ustalona na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1952 r. w sprawie organizacji aspirantury naukowej.

3. Zasady zaliczania czynności związanych z kierowaniem studiami aspirantów do obowiązkowego wymiaru zajęć samodzielnego pracownika nauki oraz zasa-

dy wynagradzania samodzielnych pracowników nauki za kierowanie studiami aspirantów określają odrębne przepisy.

4. Koszty związane ze stosowaniem przepisów ust. 1 — 3 pokrywane są z budżetu Polskiej Akademii Nauk lub ministerstw, które prowadzą studia aspiranckie.

§ 19. 1. Po ukończeniu aspirantury absolwent aspirantury obowiązany jest pracować przynajmniej przez okres trzech lat na stanowisku wyznaczonym przez władzę naczelną zatrudniającej go instytucji.

2. Prezydium Polskiej Akademii Nauk bądź właściwy minister może w porozumieniu z władzą naczelną instytucji zatrudniającej aspiranta skierować aspiranta do pracy naukowej w szkole wyższej, instytucie naukowym lub innej placówce naukowej.

§ 20. 1. Aspirant może być skreślony z listy aspirantów w przypadkach:

- 1) stwierdzenia przez radę wydziałową szkoły wyższej (radę naukową instytutu lub innej placówki naukowej) wyraźnych uchybień w studiach aspiranckich;

2) naruszania przepisów niniejszego rozporządzenia;

3) uchybiania swym zachowaniem godności aspiranta.

2. O skreśleniu z listy aspirantów orzeka Prezydium Polskiej Akademii Nauk lub właściwy minister z własnej inicjatywy bądź na wniosek rektora szkoły wyższej (kierownika instytutu naukowego lub innej placówki naukowej) albo instytucji zatrudniającej aspiranta.

§ 21. Aspirant, który samowolnie i bez poważnej przyczyny przerywa studia lub na skutek zawinionych przez siebie zaniedbań w wypełnianiu planu studiów aspiranckich został skreślony z listy aspirantów, obowiązany jest do zwrotu zasiłków pobranych na zakup pomocy naukowych.

§ 22. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezydium Polskiej Akademii Nauk, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz właściwym ministrom.

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*